

Міністерство освіти і наук і України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Факультет мистецтв
Кафедра теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової
підготовки вчителя

Теорія і методика виховання художньо- обдарованої особистості у закладах мистецької освіти

**ЗБІРНИК СТАТЕЙ
VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

ЧАС МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

17 – 18 жовтня 2019 року

Частина II

TIME OF ART EDUCATION

**Collection of Articles VII of the All-Ukrainian Scientific-Practical
Conference**

**«Theory and methods of education of the artistically gifted person in the
institutions of art education»**

**Харків
Україна
2019**

УДК 37.032

ББК 85я43

Ч-24

Редакційна колегія

Калашник М.П. – доктор мистецтвознавства, професор

Матвеева О.О. - доктор педагогічних наук, професор

Полубоярина І.І. – доктор педагогічних наук, професор

Смирнова Т.А. - доктор педагогічних наук, професор

Соколова А.В. - доктор педагогічних наук, професор

Тарарак Н.Г. - доктор педагогічних наук, професор

Тушева В.В. - доктор педагогічних наук, професор

Перетяга Л.Є - доктор педагогічних наук, професор

Фомін В.В. – доктор педагогічних наук, професор (голов.ред.)

Бурма А.В.- кандидат педагогічних наук, доцент

Затверджено редакційно видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Протокол № 6 від 05.11.2019

У збірнику подано статті VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти». Збірник розрахований на студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, здобувачів, педагогічних і науково-педагогічних працівників науково-дослідних інститутів, ЗВО, учителів мистецьких шкіл.

Ч-24 Час мистецької освіти «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти: зб. статей VII Всеукраїнської наук. - практ. конф. 17-18 жовтня 2019 року) , ч. II / заг. ред. В.В. Фомін – Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2019 – 268 с.

ISBN 978-617-7298-28-0

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

Автори статей несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.

Мова видання: українська, англійська.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, 2019

УДК 37.032

ББК 85я43

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди, 2019

Ірина Мироненко

ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО СМАКУ УЧНІВ НА
ПРИКЛАДІ ТВОРЧОСТІ ЕЙТОРА ВІЛА-ЛОБОСА..... 83

Владислав Шломін

ФЕНОМЕН ТВОРЧОСТІ АРНОЛЬДА ШЕНБЕРГА В РУСЛІ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ХХ СТОРІЧЧЯ 87

Любов Тарасенко, Марія Тарасенко

ДИТЯЧА МУЗИКА ФРАНЦУЗЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ 91

Наталія Сосюрка

ВИВЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІКИ В СЕРЕДОВИЩІ
ОСВІТИ 97

ІV.ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ)

Л.В. Давидович

ПРОБЛЕМА ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ
МИСТЕЦТВА ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 102

Фан Юаньньюань

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНО-СЛУХОВИХ
НАВИКІВ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО
МИСТЕЦТВА 108

Ло Юань Вень

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ
МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА..... 113

Наталія Маркіна

РОБОТА НАД ВТІЛЕННЯМ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ
ВОКАЛЬНОГО ТВОРУ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОЇ
САМОСТІЙНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА МУЗИЧНОГО
МИСТЕЦТВА 118

УДК 378.

Ірина Мироненко

Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди
факультет мистецтв
51м група

ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО СМАКУ УЧНІВ НА ПРИКЛАДІ ТВОРЧОСТІ ЕЙТОРА ВІЛА-ЛОБОСА

Науковий керівник – к.п.н., доцент Ревенко Ірина Валеріївна.

Здатність людини до сприймання естетичних ознак, явищ, предметів навколишнього світу позитивно впливає на її світогляд і взаємовідносини з іншими людьми. Музика як один із видів мистецтва культурно збагачує людину, впливає на прояви добра, духовності, розвиток естетичного смаку. Творчий доробок такого композитора як Ейтор Віла-Лобос є одним із прикладів впливу на формування естетично розвиненої особистості.

Ключові слова. *Естетичний смак, культурний досвід, музично-естетичне навчання.*

The ability of a person to perceive aesthetic features, phenomena, objects of the outside world has a positive effect on his worldview and relationships with other people. Music as a type of art culturally enriches a person, influences the manifestations of goodness, spirituality, development of aesthetic taste. The creative achievement a composer Eitor Vila-Lobos is an example of influencing the formation of aesthetically developed person.

Keywords. *Aesthetic taste, cultural experience, music-aesthetic learning.*

Постановка проблеми. Зростання потреби в духовно-багатому суспільстві, зокрема в духовно-розвиненому і культурно-самодостатньому підростаючому поколінні, зумовлено сучасними тенденціями не тільки в нашій державі, а й у більшості країн світу. Ці тенденції пов'язані із нехтуванням загальнолюдських орієнтирів, ідеалів, смаків. За таких обставин формування

III. Видатні творчі особистості вітчизняної та світової мистецької освіти

естетичних орієнтирів особистості відбувається негармонійно. Музичне мистецтво і творчий доробок талановитих композиторів виступають елементами становлення різнобічно розвиненої і цілісної особистості.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Результати наукових досліджень доводять, що розвиток естетичного смаку як вивчається науковцями з різних позицій: у зв'язку з формуванням музичного сприйняття (Н. Гродзенська, Л. Кадцина, О. Костюк, В. Остроменський, О. Ростовський, О. Рудницька, Л. Самсонідзе та інші); розвитком художнього інтересу (О. Дем'янчук, Є. Квятковський, Т. Плєсніна, Г. Щукіна); естетичної оцінки (В. Бутенко, Л. Коваль, І. Критська); в контексті художньо-образного мислення (Л. Григоровська, Л. Яковенко); як компонент художньої потреби (Є. Коцюба, О. Семашко, Г. Тарасова). Сучасна психолого-педагогічна думка активно досліджує проблему смаків у зв'язку з вивченням естетичного ставлення людини до дійсності й мистецтва (А. Ахметов, І. Бєх, О. Буров, С. Гольдентріхт, І. Зязюн, Р. Дзвінка, М. Киященко, Л. Коган, Н. Миропольська, Г. Молчанова, О. Семашко, Н. Савченко, Г. Тарасова, Ю. Юцевич); та з розвитком творчих здібностей молоді (В. Андрєєв, Л. Масол, В. Мостова, Т. Стратан, С. Торічна). Різним аспектам художньо-естетичного виховання студентів засобами мистецтва присвячені дисертаційні роботи вітчизняних дослідників З. Гіптерс, Л. Гончаренко, Г. Горбуліч, О. Івушкіної, Л. Лабінцевої, О. Пономарьової, В. Радкіної, І. Цой та інших.

Мета статті. Дослідити формування естетичної культури учнів на прикладі творчості Ейтора Віла-Лобоса.

Виклад основного матеріалу і результатів дослідження. Музично-естетичний смак є не вродженою, а набутою духовною силою, він може розвиватися тільки в процесі залучення людини до культури й до мистецтва. [3,с.268]

Вищим проявом музичної свідомості, обов'язковою складовою музично-естетичного смаку є музично-естетичний ідеал, який служить еталоном

III. Видатні творчі особистості вітчизняної та світової мистецької освіти

прекрасного в музично-естетичній галузі й тим самим стверджує духовні орієнтири людини в мистецькому середовищі. [1,с.38]

Музично-естетичний смак розвивається в процесі позитивного ставлення учнів до високохудожніх зразків музичного мистецтва на основі порівняння й вибору бажаних музичних творів. [2,с.25]

Ейтор Віла-Лобос став одним із композиторів, чий музичні твори значно вплинули на розвиток естетичного смаку підлітків і привернули увагу світової музичної спільноти. Маестро прославився синтезом особливостей етнічної бразильської і європейської академічної музики, став одним із перших представників Нового світу. Композитор створив національну музику, що пробудила інтерес до музичного мистецтва не лише у власній країні, але і далеко за її межами. [6,с.36]

Віла-Лобос залишається однією з найвеличніших фігур світової музики. Окрім Бразилії, що є батьківщиною Ейтора Віла-Лобоса, композитор майже кожен рік гастролював в європейські столиці (Лондон, Амстердам, Берлін, Вена, Брюссель, Барселона, Мадрид, Ліссабон), де виконував власні композиції і твори власних співвітчизників. Таким чином світ знайомився з бразильською музикою, її характером та особливостями, а завдяки цьому збагачував власний культурний досвід. [5,с.12]

Важливим компонентом у структурі процесу формування музично-естетичного смаку в учнів Віла-Лобос вважав музичну художньо-творчу діяльність, адже саме в ній особистість реалізує потреби естетичного спрямування, є можливість одержати насолоду від власної творчості, що безперечно, впливає на загальний культурний досвід людини. [4,с.616]

Композитор заснував десятки музичних шкіл і розробив єдину систему музичного виховання підростаючого покоління. Протягом довгого творчого шляху композитор дуже багато і натхненно працював практично в усіх музичних жанрах.

III. Видатні творчі особистості вітчизняної та світової мистецької освіти

Ейтор Віла-Лобос став тим самим музично-естетичним еталоном свого часу. Старанна праця над власною технікою, віртуозне виконання власних творів надихало підростаюче покоління. Багатогранна творчість композитора і досі привертає увагу, розширює музичні інтереси учнів і гармонізує їх естетичний смак.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Творчість Ейтора Віла-Лобоса сильно вплинула на формування музично-естетичних цінностей учнів багатьох країн і набула загальнолюдського значення. Віла-Лобос залишається однією з найвеличніших фігур світової музики, а творчий доробок композитора розвиває естетичний смак і культурно збагачує вже декілька поколінь.

Список використаних джерел

1. Анненков В. П. Особливості формування ціннісних орієнтацій учнівської молоді: [монографія] / Віктор Петрович Анненков . К.: Друк ФПУ, 1999. 38 с.
2. Бабушка Л. Д. Основні естетичні категорії: динаміка руху: текст лекції з дисципліни «Етика і естетика» [для студ. Всіх спец. ден. і заоч. форм навч. та аспірантів] / Лариса Дмитрівна Бабушка. К. : НУХТ, 2006. 25 с.
3. Бойко А. М. Виховання людини: нове і вічне: методологотеоретичний і практичний коментар; статті, виступи, рецензії / А. М. Бойко. Полтава: Техсервіс, 2006. 268 с.
4. Волкова Н. П. Педагогіка: навч.посіб. / Наталія Павлівна Волкова. К.: Академвидав, 2007. 616 с.
5. Федотова В.Н. К столетию Э.Вила-Лобоса. / Вестник АПН, издано в Бразилии, 198712 с.
6. Федотова В.Н. «Эйтор Вилла-Лобос». в коллективной монографии «Музыка XX века». Очерки. Часть 2, 1917 – 1945, книга V, М., 1983. 36 с.